

Notat

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Modtager(e) > Akkrediteringsrådet

Notat om de formelle rammer for studenterrepræsentation –og indflydelse på de forskellige typer af videregående uddannelsesinstitutioner

Dette notat har til formål at give overblik over rammerne for studenterrepræsentation og –indflydelse, som de er formuleret i institutionslovgivningen¹. Det er dermed udelukkende de formelle rammer, som beskrives i notatet. Der kan følgelig i praksis være andre veje til studenterrepræsentation og –indflydelse ude på de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Notatet dækker de forskellige typer af videregående uddannelsesinstitutioner (herefter institutionstyper). De kunstneriske institutioner under Kulturministeriet omtales samlet². I bilag 1 findes overbliksskemaer, der i stikordsform redegør for de væsentligste forhold vedrørende studenterrepræsentation og –indflydelse på henholdsvis:

- De erhvervs- og professionsrettede uddannelsesinstitutioner, inklusiv DJMX (Danmarks Medie- og Journalisthøjskole) og de maritime uddannelsesinstitutioner (overbliksskema 1).
- Universiteterne, design- og arkitekturskolerne samt de kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (overbliksskema 2).

Notatet er struktureret i tre hovedafsnit, som opsummerer de vigtigste tværgående ligheder og forskelle i studenterrepræsentation og –indflydelse via henholdsvis: Uddannelsesinstitutionens bestyrelse, de vigtigste organer med ansvar for uddannelse og undervisning samt eventuelt andre relevante organer.

Uddannelsesinstitutionernes bestyrelser eller lignende organer

På erhvervsakademierne, professionshøjskolerne, DJMX samt universiteterne skal der være mindst 2 studenterrepræsentanter i bestyrelsen. Flertallet af bestyrelsesmedlemmerne skal være eksterne. For de tre førstnævnte er det desuden beskrevet som en bestyrelsesopgave at sikre en organisatorisk opbygning, der understøtter mulighederne for studenterindflydelse.

På Arkitektskolen Aarhus og KADK (Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering) er det Uddannelsesministeren, der beskikker bestyrelsesmedlemmerne, og her skal være studenterrepræsentanter.

På Designskolen Kolding er forholdene anderledes. Som en selvejende institution er styrelsesforholdene fastlagt i uddannelsesinstitutionens vedtægter, der godkendes af Uddannelsesministeren. Det fremgår af Designskolen Koldings vedtægter,

¹ Den anvendte institutionslovgivning er dels lovbekendtgørelser om hver enkelt institutionstype og dels lovbekendtgørelser om styrelsen af enkelte institutioner.

² Betegnelsen dækker over Billedkunstskolerne, Den Danske Scenekunstskele, Den Danske Filmskole samt de 4 musikkonservatorier; Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Rytmsk Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium samt Syddansk Musikkonservatorium.

18. september 2020

**Danmarks
Akkrediteringsinstitution**
Område for rådsbetjening og analyse

Bredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900

www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

Sagsbehandler
Petra Frydensberg
Tel. 72 31 88 47
pef@akkr.dk

Ref.-nr.
20/29401-8

at ingen af bestyrelsens 6 stemmeberettigede medlemmer er studenterrepræsentanter. Dog har 2 studerende mulighed for at deltage uden stemmeret i bestyrelsesmøder i den periode, hvor de sidder som studenterrepræsentanter i Repræsentantskabet (et aftagerpanel med i alt 21 stemmeberettigede medlemmer). Studenterrepræsentanterne har ligeledes ikke stemmeret i Repræsentantskabet.

På de kunstneriske institutioner under Kulturministeriet er der ikke en egentlig bestyrelse, men et øverste kollegialt organ, kaldet enten Skolerådet eller Konservatorierådet. Rådet skal medvirke i fastlæggelsen af retningslinjer for institutionens langsigtede virksomhed. Her skal der være mindst 2 studenterrepræsentanter.

Hvad angår de maritime uddannelsesinstitutioner stilles der ikke krav om studenterrepræsentation i bestyrelsen. Derimod fremgår det, at "eventuelle studenterrepræsentanter har ikke stemmeret." (LBK nr. 781, § 9).

De vigtigste organer med ansvar for uddannelse og undervisning

På erhvervsakademierne og professionshøjskolerne er **uddannelsesudvalg** det vigtigste organ med ansvar for uddannelse og undervisning. Der skal være ét uddannelsesudvalg for hvert uddannelsesområde. I hvert udvalg skal der være 2 studenterrepræsentanter. Der skal også være 2 medarbejderrepræsentanter. Derudover skal sammensætningen afspejle det aftagende arbejdsmarked og regionale behov. Uddannelsesudvalget har til opgave at rådgive bestyrelse, rektor og relevant ledelse om uddannelsernes kvalitet og relevans samt om den regionale uddannelsesdækning.

For DJMX gælder, at bestyrelsen efter indstilling fra rektor kan bestemme, at der nedsættes uddannelsesudvalg.

På professionshøjskolerne kan bestyrelsen desuden efter indstilling fra rektor nedsætte interne **studieråd** for grunduddannelser/udbud af grunduddannelser. Dette med henblik på at sikre de lokale uddannelsessteders mulighed for indflydelse på uddannelse og undervisning samt løfte professionshøjskolernes opgave med at "...opfylde de studerendes behov for et varieret udbud af uddannelses- og studiemiljøer med forskellige identiteter og kulturer" (LBK nr. 779, §4 stk. 3). Studierådene skal rådgive uddannelsesudvalg, rektor og bestyrelsen om tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelserne.

På universiteterne og de kunstneriske uddannelsesinstitutioner er **studienævn** det vigtigste organ med ansvar for uddannelse og undervisning. Der skal oprettes et eller flere studienævn, som hver skal bestå af et lige antal repræsentanter for henholdsvis underviserne og de studerende.

Formålsbeskrivelserne for studienævn varierer. På universiteterne og de kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet skal studienævnene sikre *tilrettelæggelsen og gennemførelsen* af undervisningen. På design- og arkitektskolerne samt de kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet skal studienævnene derudover sikre *undervisningens faglige niveau*. Endelig er der på universiteter samt design- og arkitektskolerne også formuleret en mere overordnet opgave med at *(kvalitets)udvikle uddannelserne*.

Hvad angår de maritime uddannelsesinstitutioner er der ingen formelle krav om uddannelsesudvalg, studienævn eller lignende organer. Der er et centralt råd bestående af repræsentanter for det aftagende arbejdsmarked, "Uddannelsesrådet for De Maritime Uddannelser". Uddannelsesministeren kan tilforordne studenterrepræsentanter til dette råd.

Andre relevante organer med studenterrepræsentation

For de erhvervs- og professionsrettede uddannelsesinstitutioner er det i institutionslovgivningen rammesat, at de studerende har ret til på baggrund af valg at danne et råd. Dette "**De studerendes råd**" udpeger repræsentanter for de studerende til institutionens organer med studenterrepræsentation. Dette gælder ikke for de maritime uddannelsesinstitutioner³.

På universiteterne skal der nedsættes et eller flere **akademiske råd** med henblik på at sikre medbestemmelse og medinddragelse om akademiske forhold. Her skal nogle medlemmer skal vælges af og blandt de studerende.

På Arkitektskolen Aarhus og KADK skal der nedsættes et **Fagligt råd**, der skal have studenterrepræsentation, og som skal høres i sager om institutionens overordnede interesse.

³ Her kan det være relevant at gentage, at notatet udelukkende dækker de formelle rammer, og ikke forholdene i praksis for studenterrepræsentation og –indflydelse på de enkelte uddannelsesinstitutioner. Der er almindelig praksis, at der er et samlet forum for de studerende på en uddannelsesinstitution, hvad enten det er rammesat i institutionslovgivningen eller ej. Eksempelvis er der på AAMS (Aarhus Maskinmesterskole) en "De Studerendes Forening", og ligeledes er der på Arkitektskolen Aarhus et "De Arkitektstuderendes Råd".

Bilag 1.

Notat om de formelle rammer for studenterrepræsentation –og indflydelse på de forskellige typer af videregående uddannelsesinstitutioner

Overbliksskemaer

Skemaerne er udarbejdet ud fra den anvendte institutionslovgivning, jf. bilag 2. Af hensyn til omfang er der kun sat henvisninger ind i de tilfælde, hvor der citeres direkte fra en lovbekendtgørelse. Når der står "Ministeren" er det Uddannelses- og Forskningsministeren, der er tale om.

Overbliksskema 1: De formelle rammer for studenterrepræsentation og –indflydelse på de erhvervs- og professionsrettede uddannelsesinstitutioner

	Erhvervsakademierne	Professionshøjskolerne	DJMX (Danmarks Medie- og Journalisthøjskole)	De maritime institutioner
Institutionens bestyrelse	9-13 medlemmer, og flertallet er udefrakommende. 2 medlemmer vælges af og blandt de studerende.	10-15 medlemmer, og flertallet er udefrakommende. 2 medlemmer vælges af og blandt de studerende.	9-14 medlemmer. 2 medlemmer vælges af og blandt de studerende.	5-9 medlemmer, inkl. medarbejderrepræsentanter, og en daglig leder. "Eventuelle studenterrepræsentanter har ikke stemmeret." (LBK nr. 781, § 9)
	Bestyrelsen skal efter indstilling fra rektor fastlægge en organisatorisk opbygning, der understøtter "de studerendes mulighed for indflydelse på uddannelse og undervisning" (§12 i LBK nr. 786, 779 og 780).			
Vigtigste organer med ansvar for uddannelse og undervisning	<u>Uddannelsesudvalg</u> Bestyrelsen nedsætter mindst ét uddannelsesudvalg for hvert uddannelsesområde. Alle grunduddannelser samt efter- og videreuddannelser skal være knyttet til et udvalg. Sammensætningen skal afspejle det aftagende arbejdsmarked og regionale behov. 2 studenterrepræsentanter i hvert udvalg. "Uddannelsesudvalgene har til opgave at rådgive bestyrelsen, rektor og ledelsen af det pågældende uddannelsesområde om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet og om den regionale uddannelsesdækning. Uddannelsesudvalget inddrages ved udvikling af nye og eksisterende uddannelser og ved udvikling af nye undervisnings- og prøveformer. Uddannelsesudvalget kan herudover af egen drift rådgive om andre spørgsmål, der vedrører uddannelsesområdet". (LBK nr. 786, § 20 og LBK nr. 779, §18).	<u>Studieråd</u> Knyttet til enkelte uddannelser/udbud mhp. at sikre lokal studenterindflydelse.	<u>Uddannelsesudvalg</u> For hvert af de faglige hovedområder kan der nedsættes et uddannelsesudvalg. Der er 2 studenterrepræsentanter i hvert udvalg. Udvalget har til opgave "at rådgive bestyrelsen, rektor og den faglige områdechef eller dekan el.lign. om uddannelsernes indhold, profil, kvalitet og relevans samt om uddannelsesdækning." (LBK nr. 780, § 17).	Institutionsloven nævner ikke uddannelsesudvalg eller lignende organer. <u>Uddannelsesrådet</u> Nedsat af ministeren. Består af repræsentanter for søfarts- og fiskerierhvervene samt øvrige erhvervsorganisationer. Ministeren kan tilforordne studenterrepræsentanter. Rådet afgiver udtalelse i spørgsmål om uddannelserne, og kan selv optage spørgsmål til behandling og afgive indstilling herom til ministeren.
Andre relevante organer	<u>De studerendes råd</u> De studerende har ret til på baggrund af valg at danne et råd. Rådet udpeger repræsentanter for de studerende til udvalg m.v. som institutionen har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for studerende.			Ikke nævnt i institutionsloven.

Overbliksskema 2: De formelle rammer for studenterrepræsentation og –indflydelse på universiteterne og de kunstneriske uddannelsesinstitutioner

	Universiteterne	Arkitektskolen Aarhus og KADK	Designskolen Kolding (DK)	De kunstneriske institutioner under Kulturministeriet
Institutionens bestyrelse	<p>Eksterne medlemmer og medlemmer, der repræsenterer ansatte, bl.a. ph.d.-studerende, samt studerende. Flertallet er eksterne.</p> <p>Der skal være mindst 2 studenterrepræsentanter.</p> <p>Formand og eksterne medlemmer udpeges af et udpegningsorgan, og her er 1 studenterrepræsentant.</p>	<p>Ministeren beskikker medlemmer og bestemmer antal, dog udpeges et mindretal af og blandt studerende og medarbejdere.</p> <p>Studenterrepræsentanter beskikkes for en periode på 2 år, de øvrige for 4 år.</p>	<p>Den selvejende institutions forhold reguleres i en vedtægt, der godkendes af ministeren (LBK nr. 787, §16 d).</p> <p>I DK's vedtægter står:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestyrelsen har 6 stemmeberettigede medlemmer, her af er ingen studenterrepræsentanter. - Dog deltager 2 studenterrepræsentanter uden stemmeret i bestyrelsesmøder i den periode hvor de er medlemmer af Repræsentantskabet (af-tagerpanel). 	<p>Der er ikke bestyrelser. Rektor, udpeget af Kulturministeren, har ansvaret.</p> <p>Der skal dog nedsættes et øverste kollegialt organ, der medvirker i fastlæggelsen af retningslinjer for institutionens langsigtede virksomhed. De 7 institutioner har forskellige regler om dette organ, kaldet hhv. Skolerådet og Konservatorierådet. I alle tilfælde er der mindst 2 studenterrepræsentanter, der vælges for 1 år.</p>
Vigtigste organer med ansvar for uddannelse og undervisning	<p><u>Studienævn</u> Mhp. at sikre medbestemmelse og medinddragelse skal der nedsættes et eller flere studienævn, som hver skal bestå af et lige antal repræsentanter for hhv. det videnskabelige personale og de studerende.</p> <p>Studienævnet skal sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning.</p>	<p><u>Studienævn</u> På Arkitektskolen Aarhus nedsættes som minimum 1 studienævn, og på KADK minimum 1 for hvert hovedfagområde.</p> <p>Studienævnet består af et lige stort antal (min. 3 af hver) undervisere og studerende, som vælges for 1 år.</p> <p>Studienævnet skal føre tilsyn med undervisningens faglige niveau og bidrage til at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelser og undervisning.</p>	<p><u>Studienævn</u> I institutionsloven står, at der i vedtægten for DK kan fastsættes regler om studienævn (LBK nr. 787, §16). Og DK's vedtægter nævnes studienævn ikke.</p> <p>Det fremgår dog af DK's "Studienævn - forretningsorden" at der er et studienævn med 8 medlemmer, heraf 4 studerende.</p>	<p><u>Studienævn</u> Der skal oprettes et eller flere studienævn. Studienævnet består af et lige stort antal undervisere og studerende, der vælges for 1 år. Genvalg kan finde sted.</p> <p>Studienævnet er over for rektor ansvarligt for undervisningens faglige niveau, tilrettelæggelse og gennemførelse efter de gældende bestemmelser.</p>
Andre relevante organer	<p><u>Akademiske råd</u> Mhp. at sikre medbestemmelse og medinddragelse om akademiske forhold skal der nedsættes et eller flere akademiske råd. Nogle medlemmer skal vælges af og blandt de studerende.</p>	<p><u>Fagligt råd</u> På KADK er der 9-13 medlemmer, på Arkitektskolen Aarhus 5-7 medlemmer. Der skal være studenterrepræsentation. Rådet høres i sager om institutionens overordnede interesser.</p>	Ikke nævnt i institutionsloven.	Ikke nævnt i institutionslovene.